
Å lære er magi

INTERVJU

TORI FLAATTEN HALVORSEN

tori.f.halvorsen@gmail.com

Med et stort hjerte for studenter, læring og teamarbeid har Børge Lillebo helt fra han var liten hjulpet andre med å lære. Han har alltid vært skoleflink. Det å være faglig sterk har også vært viktig for å takle andre utfordringer.

Foto: Håkon Borgen

Børge Lillebo er klar på at intervjuet må skje på jobben på Sykehuset Levanger. Det kan tyde på at det er her mye av identiteten hans ligger. Engasjement og forskning innenfor undervisningsmetoder har resultert i mange vitenskapelige publikasjoner og foredrag utenfor sykehuset. Å være deltagende der læringen skjer, er fortsatt viktigst. Medisinstudentene som tar 3. og 4. året på studiet ved

NTNU i Levanger og i Namsos, har skrytt så mye av hans faglighet, smittsomme engasjement og evne til å lære bort at han i vår fikk Legeforeningens grunnutdanningspris.

To ganger tidligere har han fått utdanningsprisen fra fakultetet på NTNU. Børge Lillebo har helt fra starten av medisinstudiet i Levanger ledet utdanningen som hittil har ferdigutdannet 20 leger. At utdanningen er desentralisert, er ikke det viktigste for trønderen. Det er det pedagogiske han er oppslukt av. Og det merkes.

Gjennomsiktighet som nøkkel for læring

Børge er konstituert seksjonsoverlege i akuttmottaket samtidig som han er amanuensis på NTNU. Spesialistutdanningen i indremedisin er i boks neste sommer. Han har et nytt, knøttlite kontor innenfor arbeidsrommet til legene og medisinstudentene. Vinduene mellom rommene reflekterer gjennomsiktigheten som synes å være viktig på mottaket i Levanger. Børge er opptatt av at studentene – og legene – selv skal vite og avsløre hva de *ikke* kan. Det er noe av nøkkelen til hvordan man kan lære mer og ta ansvar for egen læring.

Modellen han bruker kommer særlig fra Australia og Canada. Selv forsker han og flere andre kollegaer på læringen ved medisinstudiene. Studentene i Levanger tar eksamen sammen med de andre studentene i Trondheim. De består i like stor grad som de andre.

– Denne modellen fungerer godt for dem som er villig til å forberede seg *før* undervisningen. Tanken er at studenten først skal lese seg opp på faglitteraturen før vi bruker undervisningstiden på å diskutere hva som er vanskelig å forstå og hvordan kunnskap fra andre deler av medisinen henger sammen med det nye man lærer, altså integrert og langsgående læring. Undervisningen kalles gjerne omvendt undervisning. Det gir god læringseffekt. Vi har helt sluttet med tradisjonelle forelesninger.

– Det høres skummelt ut, som om å bli tatt med buksa nede?

– Vi må gjøre det på en trygg måte. Oppmuntre til samarbeid, øve på å lytte og å dele. Skape et miljø der vi tør eksponere oss og gi tilbakemeldinger som oppleves som nyttige. Viljen og evnen til å utvikle både seg selv og andre rundt seg er kanskje det viktigste studentene lærer i et fagfelt som er i stadig utvikling. I hverdagen som lege går det innimellom for fort. Resultatet er at utredningene kan bli for brede, fordi man ikke har tenkt seg godt nok om fra starten. Det er dyrt, tidkrevende og ikke bra verken for pasienten eller for legen.

Lite selvhøytidelig

– Men liker du selv å bli avslørt når det er noe du ikke kan?

– Å avsløre at jeg ikke kan, er ikke vanskelig for meg. Jeg er veldig lite selvhøytidelig.

Foto: Håkon Borgen

- Hva kommer det av?
- Det har jeg ikke tenkt så mye over, men jeg lurte på om stemningen i kameratgjengen jeg vokste opp med, kan ha hatt betydning. Vi var og er en gjeng med forskjellige personligheter som fortsatt holder mye sammen på Stjørdal, der vi vokste opp. Det er håndverkere og akademikere om hverandre. Vi har alltid brukt mye ironi i kommunikasjonsformen og har tålt det å bli ledd av. Det har styrket meg som menneske. Fra dem har jeg fått høre hvor sær jeg er. De syns jeg har brukt mye tid på faget. Og det stemmer, selv om det har vært mindre de siste årene.
- Du virker ikke sær?

– På sykehuset blir jeg kanskje sett på som en jovial person. I min stilling snakker jeg med folk på alle avdelingene på sykehuset og med dem vi samarbeider med eksternt. Samarbeid og pedagogikk er kanskje ikke det man i jobbsammenheng forbinder med fagidioter. Jeg er kanskje noe midt imellom det kompisene og det kollegaene mine tenker om meg.

«At man selv lærer av å lære bort, snakkes det for lite om»

Børge jobber til daglig i akuttmottaket, til tross for at han egentlig har vært mer glad i tidkrevende diagnostiske dypdykk framfor raske akuttmedisinske avgjørelser.

– Akuttmottaket er et glimrende sted for studenter og leger å lære. Hit kommer pasienter med et bredt spekter av problemstillinger. Jeg kan legge til rette for læring ved å trygge eller utfordre. Jeg lærer hele tiden nye ting selv også. At man selv lærer av å lære bort, snakkes det for lite om.

En hjelper

Moren til Børge har fortalt at sønnen allerede i småskolen ofte kom på gruppe med dem som trengte ekstra støtte. Børge kan ikke huske at det var et aktivt valg fra hans side. Han husker derimot at han tidlig var opptatt av å tilegne seg kunnskap. Leksene ble gjort før leken sammen med klassekameratene. Med lukket bok oppsummerte skolegutten nyervervet kunnskap for seg selv eller fant noen som kunne høre han i faget. Utdanningen innenfor realfag var opplagt, men ikke nødvendigvis i biologisk retning. Mange seksere på førstegangsvitnemålet fra videregående ga alle muligheter. Den unge mannen fra Stjørdal ville ikke reise lenger enn til Trondheim, hjemmekjær som han var og fortsatt er. Dessuten hadde han allerede da funnet kjæresten som nå er hans kone. Begge flyttet til Trondheim for å studere. Press for academia hjemmefra skal det ikke ha vært.

Problembasert læring på medisin

– Valgte du medisin på NTNU på grunn av den problembaserte læringsmodellen?

– Jeg visste lite om den måten å lære på da jeg startet, men modellen vekket raskt min nysgjerrighet. At vi bare hadde bestått/ikke bestått karakter, passet meg bra. Gode karakterer var ikke lenger viktig. «Godt nok» holder for meg. Det er mye man kan og bør lære som ikke kan gjenspeiles i bokstavkarakterer.

«Det er mye man kan og bør lære som ikke kan gjenspeiles i bokstavkarakterer»

Som stipendiat ble Børge spurt om å kurse nye veiledere i problembasert læring. Deltagerne var i varierende grad motiverte for det pålagte kurset. Ansatte fra andre fakultet var ofte mer motiverte og nysgjerrige.

– Det var utfordrende, men samtidig givende. Jeg liker fortsatt å bringe ulike faggrupper sammen. Senest i går underviste jeg på Nord universitet oppe i gata her. Sykepleierstudenter og legestudenter hadde simuleringsundervisning sammen. Samarbeidet mellom primær- og sekundærhelsetjenesten ivrer jeg også for. Det er omdiskutert hvem som bør undervise legestudenter. Her bruker vi i stor grad allmennleger som lærere. De er flinke, ser helheten og er gode rollemodeller. Jeg mener at mer spisset spesialisering bør først skje senere i læringsprosessen.

Fire av de lokale fastlegene er lektorer. De veileder studentene i problembasert læring. Børge mener at vekslingen mellom autentiske pasientmøter, omvendte forelesninger og problembasert læring gjør legeutdanningen i Levanger enda mer potent.

– Allmennlegene på Røstad legesenter har dessuten et moderne og vakkert legesenter med mange ulike helseprofesjoner under samme tak. De lyse fellesrommene med fantastisk utsikt og kunst på veggene øker nok trivselen for ansatte og studenter. Det er jo ikke så mange studenter i hvert kull her i Levanger, men vi ser at de holder sammen på tvers av kullene. De sier at de trives.

– Er rekruttering likevel et problem?

– Studenter som satt alene på hybelen under pandemien de to første årene av studiet, vil forståelig nok heller være i studentbyen Trondheim, der det skjer mye. Men fra høsten blir det fulle kull med 16 nye studenter her i Levanger.

Fotball i Stjørdal

Guttegjengen i Stjørdal henger fortsatt mye sammen. De samles blant annet for å se og snakke fotball. Børge er den eneste som fortsatt henger med som aktiv spiller på 5. divisjonslaget IL Fram, der han også er sportslig leder. Han forsøker å legge til rette for gode sportslige opplevelser for egne og andres barn og ungdommer. Kunnskapene om læring tar han med seg.

Foto: Håkon Borgen

– Jeg tror lagidrett er en god læringsarena for mye. Det bør bli mer raushet innen sporten. Det irriterer meg når et lag knuser et annet lag med tosifret antall mål. Da bør det beste laget ta ut en spiller.

Det hender Børge får motstand fra de andre trenerne for måten å tenke på. Men hans milde og åpne måte å kommunisere på vil nok på sikt gi gjennomslag på sidelinjen på fotballbanen. Noe annet vil være overraskende.

Hudpigmenten som forsvant

Det er en ting som Børge aldri har likt å snakke om. Det gjelder huden. I tenårene fikk han vitiligo. Han fikk en del hvite felter også i ansiktet, særlig rundt øynene. Det plaget han. Diverse behandlinger ble forsøkt, men med

begrenset effekt. Det er sjelden noen kommenterer hudforandringen. Mobbing har det aldri vært.

– Det er en lyte som har tatt mye fokus i hverdagen. Jeg har for eksempel brukt masse energi på å plassere meg i rommet der belysningen gjør at de pigmentfrie hudpartiene synes mindre. De siste ti årene har det blitt mer uttalte forandringer i ansiktet og ellers på kroppen. Jeg må innrømme at det har vært vanskelig – selv for meg som voksen familiemann. Ved enkelte anledninger har jeg dekket det til med sminke, men det blir jo bare søl og forsvinner med en gang jeg blir litt varm og svett. Jeg har så å si sluttet med det. Men jeg vet hvilke kjente personer som har den samme greia, for å si det sånn. Noen av dem sminkes før TV-opptak.

Han nevner langt flere kjente personer som har vitiligo enn det folk flest kan ha observert.

– Men du er mindre opptatt av huden nå?

– Heldigvis. Det var noe som endret seg med alderen og med offentlig eksponering. Det å bli avbildet i ulike medier i forbindelse med jobb har fungert som eksponeringsterapi. Det hjalp. Jeg ble mer forsonet med utseendet mitt. Akkurat nå gir jeg faen i vitiligoen, unntatt når sola skinner da. Da er solkremen og skyggen mine venner.

«For å være ærlig kan det hende at det å være så flink på skolen kanskje var en måte å takle disse hudgreiene på»

– Men hvordan var det når du for eksempel holdt kurs som fersk stipendiat?

– Når jeg underviser, blir faget så vidt viktig at jeg heldigvis glemmer huden. For å være ærlig kan det hende at det å være så flink på skolen kanskje var en måte å takle disse hudgreiene på. Det var i alle fall en medvirkende faktor. At jeg som voksen skulle få så store hudpartier uten pigment, satte meg mer ut enn jeg liker. Kona mi har heldigvis aldri brydd seg om det. Grunnen til at jeg har bestemt meg for å nevne det her, er at jeg håper at andre med samme problem kanskje kan ha nytte av å høre hvordan jeg opplever det, fortsetter den sindige mannen.

Børge Lillebo

Født 1982

Profesjonsstudiet i medisin, NTNU, 2001–07

Ph.d. i medisinsk teknologi, NTNU, 2009–13

Medisinsk ansvarlig lege, Værnesregionen legevakt, 2010–13

Skipslege (dykkerlege, sjømannslege), Kystvakta, 2013–14

Førsteamanuensis, Institutt for sirkulasjon og bildediagnostikk, NTNU, 2014–d.d.

LIS-lege, Medisinsk avdeling / konstituert overlege i Akuttmottaket, Sykehuset Levanger, 2017–d.d.

Ulike koordinatoroppgaver i medisინutdanningen, 2009–d.d.

Drivkraften

Intervjuet som har foregått inne på det knøttlille kontoret der alle kan se inn, har minnet om et opptak til et radioprogram, for eksempel «Drivkraft» på NRK P2. Første spørsmål i intervjuet var om han hadde det bra. Det spørsmålet svarte han resolutt ja på, og la til at «her i Levanger skal jeg fortsette å være». Siste spørsmål blir som i «Drivkraft»:

– Hva er drivkraften din?

Det blir stille en lang stund.

– Det å se noen lære noe nytt eller få til noe de ikke har greid før, er for meg helt magisk. For eksempel når en gutt på fotballbanen som har vært en av de svakeste på laget, plutselig klarer å skyte mål. Det å legge til rette for sånt, det er drivkraften, konkluderer Børge. Øynene er blanke.

– Etter at jeg fylte 40, har jeg blitt mer og mer rørt. Det liker jeg egentlig, smiler han.

Publisert: 11. desember 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0744
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. mars 2026.